

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : एप्रिल / मे - २०२४

तृतीय वर्ष

सत्र - ६

विषय:- औद्योगिक समाजशास्त्र (भाग-२) (SC- 602)

दिनांक: ३०/०४/२०२४

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन) (४०)

१. कामगार संघटनेची रचना व प्रकार सांगा.
२. कामगार संघटना म्हणजे काय? कामगार संघटनेच्या डावपेचांवर माहिती लिहा.
३. भारतातील कामगार संघटना चळवळीचा उदय व विकास यावर माहिती लिहा.
४. सामूहिक करार म्हणजे काय? सामूहिक कराराचे उद्दिष्ट लिहा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

१. प्रसूती कायदे यावर निबंध लिहा.
२. भारतीय कामगार संघटनांचे दोष व प्रगतीतील अडथळे कोणते ते लिहा.
३. औद्योगिक कलह सोडविण्याचे उपाय स्पष्ट मांडा.
४. संघर्ष काळातील मालकवर्गाचे डावपेच यावर माहिती द्या.
५. सामाजिक सुरक्षिततेतील योजना स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

१. औद्योगिक कलह म्हणजे काय? औद्योगिक कलहाची कारणे स्पष्ट करा.
२. कोळसा खाण, प्रॉव्हिडंट फंड व बोनस योजना कायदा यावर माहिती द्या.
३. आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटनेवर निबंध लिहा.
४. औद्योगिक संबंधांचा इतिहास व महत्त्व सविस्तर लिहा.

Translation in English

Sub: Industrial Sociology (Part-II) (SC-602)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Discuss on types and structure of trade union.
2. What is Trade union? Write about the tactics used by the trade union during the period of dispute.
3. Write on the rise of Indian workers union movement and its progress.
4. What is collective bargaining? Write about its objectives or aims in brief.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Write an essay on Maternity Act.
2. What are the defects and hurdles in progress of Indian Labour union ?
3. Describe the remedies to solve the industrial disputes.
4. Explain in detail on the tactics of employers during struggling period.
5. Discuss in brief the social security scheme.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. What is Industrial dispute? Explain in detail the causes of Industrial dispute.
 2. Illustrate on coal mine Provident Fund Bonus Scheme Act.
 3. Write an essay on International Labour organization.
 4. Illustrate on the brief history of industrial relations and its importance.
-